

บทที่ 4

ผลการวิจัยและวิจารณ์ผลการทดลอง

1. การสำรวจและคัดเลือกพื้นที่ดำเนินการศึกษาลักษณะไก่พื้นเมืองจากชุมชนบนพื้นที่สูงชนเผ่าต่างๆ เช่น ม้ง อาข่า ลีซอ มูเซอ (ลาหู่) กะเหรี่ยง ลัวะ (ลัน) ไทยใหญ่ ปะหล่อง เย้า (เมี่ยน) ขมุ ไทยลื้อ เป็นต้น จำนวน 10 พื้นที่

จากการสำรวจและคัดเลือกพื้นที่ในการดำเนินศึกษาลักษณะไก่พื้นเมือง จากชุมชนบนพื้นที่สูงในพื้นที่ดำเนินการของศูนย์และสถานี่ต่างๆ จำนวน 10 พื้นที่ ซึ่งเกษตรกรในพื้นที่เป็นกลุ่มชาติพันธุ์ พื้นเมือง ปะหล่อง ปกาเกอญอ และละว้า ดังแสดงในตารางที่ 1

ตารางที่ 1 พื้นที่ดำเนินการศึกษาลักษณะไก่พื้นเมือง จากชุมชนบนพื้นที่สูงชนเผ่าต่างๆ

ลำดับที่	พื้นที่/ศูนย์/สถานี่	ชาติพันธุ์
1	ศูนย์พัฒนาโครงการหลวงแม่ลำน้อย บ้านดง อ. แม่ลำน้อย จ. แม่ฮ่องสอน	ละว้า
2	อ. ลี จ. ลำพูน	พื้นเมือง
3	ศูนย์พัฒนาโครงการหลวงห้วยโป่ง บ้านห้วยน้ำกั้น อ.เวียงป่าเป้า จ.เชียงราย	พื้นเมือง
4	อ. จอมทอง จ. เชียงใหม่	พื้นเมือง
5	สถานี่เกษตรหลวงปางดะ บ้านหาดส้มป่อย อ. สะเมิง จ. เชียงใหม่	พื้นเมือง
6	โครงการพัฒนาที่สูงแบบโครงการหลวงปางแดงใน อ.เชียงดาว จ.เชียงใหม่	ปะหล่อง
7	สถานี่เกษตรหลวงอินทนนท์ อ.จอมทอง จ. เชียงใหม่	ปกาเกอญอ
8	สถานี่เกษตรหลวงปางดะ บ้านยังเมิน อ. สะเมิง จ. เชียงใหม่	พื้นเมือง
9	ศูนย์พัฒนาโครงการหลวงแม่ลำน้อย บ้านห้วยห้อม อ. แม่ลำน้อย จ. แม่ฮ่องสอน	ปกาเกอญอ
10	สถานี่เกษตรหลวงปางดะ บ้านแม่สาบ อ. สะเมิง จ. เชียงใหม่	พื้นเมือง

2. การเก็บข้อมูลลักษณะไก่พื้นเมืองด้วยการใช้แบบสอบถาม แบ่งเป็น 2 ส่วน ดังนี้

1) ข้อมูลทั่วไปของผู้เลี้ยงไก่พื้นเมือง ในพื้นที่ศูนย์พัฒนาโครงการหลวงหรือโครงการพัฒนาพื้นที่สูงแบบโครงการหลวง จำนวน 10 พื้นที่ ประกอบด้วย ข้อมูลพื้นฐานของเกษตรกร เช่น เพศ อายุ การศึกษา ขนเผ่า ฯลฯ และพันธุ์ไก่ที่เลี้ยง จำนวน วัตถุประสงค์การเลี้ยงไก่ รูปแบบการเลี้ยง วิธีการให้อาหาร ให้น้ำ การจัดการเรื่องโรค และรูปแบบการจำหน่ายไก่

จากการสำรวจสายพันธุ์ไก่พื้นเมืองและข้อมูลทั่วไปของเกษตรกรผู้เลี้ยงใน 10 พื้นที่ พบว่าเกษตรกรมีช่วงอายุอยู่ระหว่าง 46-55 ปี มีการศึกษาสูงสุดที่ระดับประถมศึกษาปีที่ 6 และต่ำสุดคือไม่ได้รับการศึกษา ซึ่งในแต่ละพื้นที่มีชนเผ่าที่แตกต่างกันออกไปดังแสดงในตารางที่ 4.1 สำหรับพันธุ์ไก่ที่เลี้ยงส่วนใหญ่เป็นไก่พื้นเมือง ซึ่งนำมาจากในป่าและแหล่งใกล้เคียงจนมีการผสมพันธุ์และแพร่พันธุ์กันต่อเนื่อง มีรูปแบบการเลี้ยง 2 แบบ คือ แบบกึ่งขังกึ่งปล่อยและแบบปล่อยลาน จำนวนร้อยละ 65 และ 35 ตามลำดับ โดยการเลี้ยงของเกษตรกรมีการใช้อุปกรณ์ให้น้ำให้อาหารที่หาได้ง่ายในพื้นที่ เช่น ถ้วยขาม ขวดน้ำหรือถังน้ำพลาสติก รวมไปถึงกะละมัง และซึ่งพบว่าสายพันธุ์ วิธีการเลี้ยง และอุปกรณ์ในการเลี้ยงไม่มีผลต่อการเจริญเติบโต สอดคล้องกับ กานต์ศิริเกศและคณะ (2558) ศึกษาเปรียบเทียบระบบการเลี้ยง ระบบ คือ ระบบเลี้ยงปล่อยตามธรรมชาติ ระบบเลี้ยงกึ่งขังกึ่งปล่อย และระบบเลี้ยงขัง พบว่าไม่มีผลต่ออัตราการไข่ อัตราการผสมติด อัตราการฟักออกของไข่ทั้งหมด อัตราการฟักออกของไข่อ่อน และน้ำหนักลูกไก่แรกเกิดแตกต่างกัน แต่ระบบเลี้ยงปล่อยตามธรรมชาติมีน้ำหนักไข่มากกว่าอย่างมีนัยสำคัญ ($P < 0.05$) แต่การให้น้ำหนักไข่สูงกว่าก็ไม่มีผลต่อการให้ผลผลิต สรุปได้ว่าระบบการเลี้ยงไก่พื้นเมืองและสภาพพื้นที่เลี้ยงไม่มีผลต่อประสิทธิภาพสมรรถนะการสืบพันธุ์และการเจริญเติบโตของไก่พื้นเมืองของเกษตรกรในชนบท และในการจัดการเรื่องโรคพบว่าเกษตรกรไม่มีการใช้ยา รวมถึงเป้าหมายการเลี้ยงไก่ของเกษตรกรคือการเลี้ยงเพื่อการบริโภคในครัวเรือน (ร้อยละ 98)

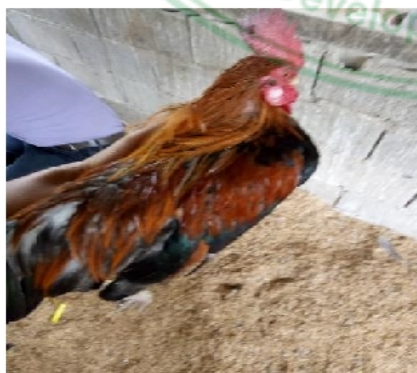
2) ข้อมูลลักษณะไก่พื้นเมืองในพื้นที่ศึกษา 10 พื้นที่ โดยสุ่มเก็บตัวอย่างลักษณะภายนอกที่ปรากฏของไก่พื้นเมือง เพื่อนำไปประกอบการประเมินสมรรถภาพการผลิตไก่พ่อแม่พันธุ์

จากการเก็บรวบรวมไก่พ่อพันธุ์ จำนวน 10 ตัว แม่พันธุ์ 50 ตัว โดยมาจากสายพันธุ์ในแต่ละพื้นที่อย่างละ 6 ตัว อัตราส่วนพ่อพันธุ์ 1 ตัวต่อแม่พันธุ์ 5 ตัว พบว่าอายุไก่เมื่อเริ่มผสมพันธุ์ได้มีอายุตั้งแต่ 5 เดือนขึ้นไป เพศผู้มีน้ำหนักระหว่าง 1.0-1.5 กก. เพศเมีย มีน้ำหนักอยู่ระหว่าง 0.8-1.2 กก. ลักษณะขนมีสีน้ำตาลแดง เหลือง ดำน้ำตาลดำ คอมีสีน้ำตาลแดง เหลือง ปีกมีสีเหลือง ดำน้ำตาล และหาง มีสีดำ น้ำตาล เขียว ลักษณะหงอนแบบจักร ตุ่มหูสีแดงและสีขาว สีแข้งมีสีเทาและสีดำ ความสูง (วัดจากพื้นผ่านดวงตาถึงปลายหงอน) เฉลี่ยตัวผู้เท่ากับ 35.6 เซนติเมตร ตัวเมียเท่ากับ 27.7 เซนติเมตร โดยมีลักษณะภายนอกบางส่วนที่คล้ายกันและบางส่วนที่แตกต่างกันไปในแต่ละพื้นที่ สอดคล้องกับ เจริญและคณะ (2559) ศึกษาความแตกต่างของไก่พื้นเมืองในภาคเหนือและภาคตะวันออกเฉียงเหนือ พบว่าไก่พ่อและแม่พันธุ์มีน้ำหนักตัวเฉลี่ยไม่แตกต่างกันทางสถิติ ($P > 0.05$) เท่ากับ 2,675.00 และ 2,823.86 กรัม, 1,797.87 และ 1,890.43 กรัม ตามลำดับ แต่ไก่พ่อพันธุ์มี

ความสูงจากพื้นถึงหงอน, ความยาวลำตัว, และความยาวปีกต่ำกว่า ($P < 0.01$) เท่ากับ 49.98 และ 58.29 ซม., 20.73 และ 21.78 ซม., 34.48 และ 41.29 ซม. ตามลำดับ

ตารางที่ 2 ข้อมูลลักษณะไก่พื้นเมืองสายแม่ฮ้องสอน (บ้านดง)

ลักษณะ	ไก่เพศผู้	ไก่เพศเมีย			
		ตัวที่1	ตัวที่2	ตัวที่3	ตัวที่4
น้ำหนักตัว (กก.)	1.5	0.98	1.2	1.1	0.93
ความสูง (ซม.)	40	35	31	29	23
ความยาวลำตัว (ซม.)	21	18	21	19	16
ความกว้างลำตัว (ซม.)	30	27	28	25	29
ความยาวปีก (ซม.)	31.5	26	30	30	27
ความยาวแข้ง (ซม.)	8	6	6	6	6
ความยาวเท้า (ซม.)	7	5	5	5	5
สีขน คอ ปีกและหาง	แดงน้ำตาล แดงน้ำตาล ดำเขียว ดำ	น้ำตาลแดง เหลือง ดำน้ำตาล ดำ	ดำเหลือง น้ำตาล น้ำตาล น้ำตาล	ดำ น้ำตาลดำ น้ำตาล น้ำตาล	น้ำตาล ขาวน้ำตาล ดำ
สีหน้า แข้ง หน้	แดง สีเขียว	แดง เขียว	แดง เทา	แดง เทา	แดง เทา
ลักษณะหงอน เหนียง ตุ่มหู	หงอนจักร แดง สีขาว	หงอนจักร แดง สีขาว	หงอนจักร แดง สีขาว	หงอนจักร แดง สีแดง	หงอนจักร แดง สีขาว

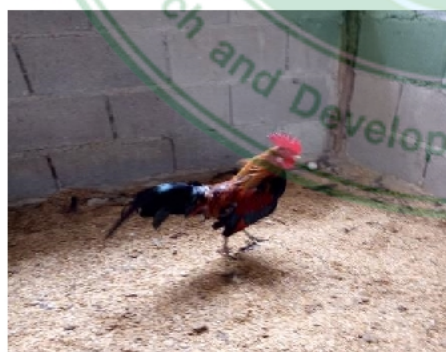
ภาพที่ 1 ไก่เพศผู้พื้นเมืองสายแม่ฮ้องสอน

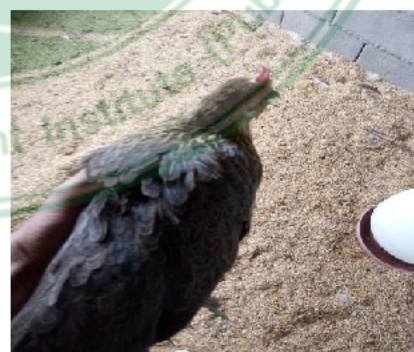
ภาพที่ 2 ไก่เพศเมียพื้นเมืองสายแม่ฮ้องสอน

ตารางที่ 3 ข้อมูลลักษณะไก่พื้นเมืองสายสี ลำพูน

ลักษณะ	ไก่เพศผู้	ไก่เพศเมีย			
		ตัวที่1	ที่2	ตัวที่3	ตัวที่4
น้ำหนักตัว (กก.)	0.98	0.75	0.67	0.57	0.83
ความสูง (ซม.)	32	30	29	23	23
ความยาวลำตัว (ซม.)	20	12	12	12	16
ความกว้างลำตัว (ซม.)	31	29	27	27	28
ความยาวปีก (ซม.)	31.5	32	29	23	32
ความยาวแข้ง (ซม.)	8	6	6	6	6
ความยาวเท้า (ซม.)	7	5	5	5	5
สีขน คอ ปีกและหาง	แดงน้ำตาล แดงน้ำตาล ดำน้ำตาล ดำ	น้ำตาลแดง น้ำตาลแดง ดำน้ำตาล ดำ	ดำเหลือง น้ำตาล น้ำตาล น้ำตาล	ดำ น้ำตาลดำ น้ำตาล น้ำตาล	น้ำตาล ขาวน้ำตาล ดำ
สีหน้า แข้ง หนัง	แดง สีเขียว	แดง เขียว	แดง เทา	แดง เทา	แดง เทา
ลักษณะหงอน เหนียง ตุ่มหู	หงอนจักร แดง สีขาว	หงอนจักร แดง สีขาว	หงอนจักร แดง สีขาว	หงอนจักร แดง สีแดง	หงอนจักร แดง สีขาว

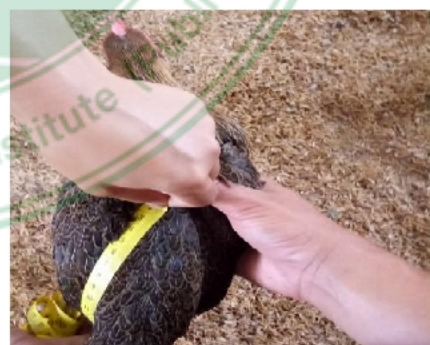
ภาพที่ 3 ไก่เพศผู้พื้นเมืองสายสี ลำพูน

ภาพที่ 4 ไก่เพศเมียพื้นเมืองสายสี ลำพูน

ตารางที่ 4 ข้อมูลลักษณะไก่พื้นเมืองสายห้วยน้ำกิน เชียงราย

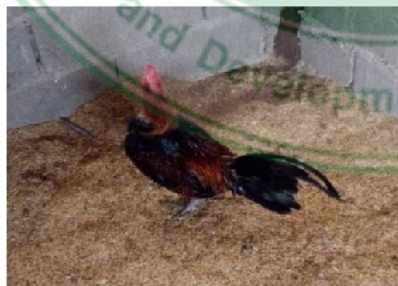
ลักษณะ	ไก่เพศผู้	ไก่เพศเมีย			
		ตัวที่1	ที่2	ตัวที่3	ตัวที่4
น้ำหนักตัว (กก.)	1.22	0.82	0.62	0.67	0.67
ความสูง (ซม.)	42	26	22	25	27
ความยาวลำตัว (ซม.)	19	16	12	15	16
ความกว้างลำตัว (ซม.)	31	31	22	27	27
ความยาวปีก (ซม.)	35	34	26	31	31
ความยาวแข้ง (ซม.)	7	8	5	6	5
ความยาวเท้า (ซม.)	6	6	4	5	5
สีขน คอ ปีกและหาง	น้ำตาล แดง ดำแดง ขาว ดำ	น้ำตาลดำ เทาน้ำตาล ดำเทา ดำเทา	ดำเหลือง น้ำตาล น้ำตาล น้ำตาล	ดำน้ำตาล น้ำตาล น้ำตาลดำ ดำ	น้ำตาล น้ำตาล น้ำตาล น้ำตาลดำ
สีหน้า แข้ง หนัง	แดง เทา	แดง เทา	แดง เทา	แดง เทา	แดง เทา
ลักษณะหงอน เหนียง ตุ่มหู	หงอนจักร แดง สีแดง	หงอนจักร แดง สีแดง	หงอนจักร ไม่มี สีขาว	หงอนจักร แดง สีแดง	หงอนจักร แดง สีแดง

ภาพที่ 5 ไก่เพศผู้พื้นเมืองห้วยน้ำกิน เชียงราย ภาพที่ 6 ไก่เพศเมียพื้นเมืองห้วยน้ำกิน เชียงราย

ตารางที่ 5 ข้อมูลลักษณะไก่พื้นเมืองสายจอมทอง

หัวข้อ	ไก่เพศผู้	ไก่เพศเมีย				
		ตัวที่1	ตัวที่2	ตัวที่3	ตัวที่4	ตัวที่5
น้ำหนักตัว (กก.)	1.15	0.70	0.50	0.75	0.70	0.70
ความสูง (ซม.)	39	32	30	29	30	28
ความยาวลำตัว (ซม.)	17	16	15	14	14	16
ความกว้างลำตัว (ซม.)	36	27	27	26	23	27
ความยาวปีก (ซม.)	30	26	25	27	25	26
ความยาวแข้ง (ซม.)	8	6	5	5	5	6
ความยาวเท้า (ซม.)	6	6	5	5	5	6
สีขน คอ ปีกและหาง	แดงน้ำตาล ดำแดง ดำแดง ดำ	น้ำตาล น้ำตาล ดำน้ำตาล น้ำตาล	เหลืองน้ำตาล น้ำตาล ดำน้ำตาล ดำ	เหลืองน้ำตาล น้ำตาล ดำ	น้ำตาล น้ำตาล ดำน้ำตาล ดำ	น้ำตาล น้ำตาล ดำน้ำตาล ดำ
สีหน้า แข้ง หนัง	แดง เทา	แดง เทา	แดง เทา	แดง เทา	แดง เทา	แดง เทา
ลักษณะหงอน เหนียง ตุ่มหู	หงอนจักร แดง สีแดง	หงอนจักร แดง สีขา	หงอนจักร แดง สีแดง	หงอนจักร แดง สีแดง	หงอนจักร แดง สีแดง	หงอนจักร แดง สีแดง

ภาพที่ 7 ไก่เพศผู้พื้นเมืองสายจอมทอง

ภาพที่ 8 ไก่เพศเมียพื้นเมืองสายจอมทอง

ตารางที่ 6 ข้อมูลลักษณะไก่พื้นเมืองสายหาดส้มปอย สะเมิง

หัวข้อ	ไก่เพศผู้	ไก่เพศเมีย				
		ตัวที่1	ตัวที่2	ตัวที่3	ตัวที่4	ตัวที่5
น้ำหนักตัว (กก.)	1 กก.	0.65	0.4	0.8	0.7	0.65
ความสูง (ซม.)	33	27	28	29	27	28
ความยาวลำตัว (ซม.)	24	17	16	18	17	17
ความกว้างลำตัว (ซม.)	30	28	24	27	26	27
ความยาวปีก (ซม.)	32	30	27	27	29	26
ความยาวแข้ง (ซม.)	6	5	5	6	5	5
ความยาวเท้า (ซม.)	5	5	4	5	5	5
สีขน คอ ปีกและหาง	เหลือง แดง ดำแดง ดำ	ดำน้ำตาล น้ำตาลดำ	ดำน้ำตาล น้ำตาล ดำน้ำตาล ดำ	ดำน้ำตาล น้ำตาล ดำ	ดำน้ำตาล น้ำตาล ดำ	ดำน้ำตาล น้ำตาล ดำ
สีหน้า แข้ง หนัง	แดง เทา	แดง เทา	แดง เทา	แดง เขียว	แดง เขียว	แดง เทา
ลักษณะหงอน เหนียง ตุ่มหู	หงอนจักร แดง สีแดง	หงอนจักร แดง สีแดง	หงอนถั่ว แดงจางๆ สีแดง	หงอนจักร แดง สีขา	หงอนจักร แดง สีแดง	หงอนจักร แดง สีแดง

ภาพที่ 9 ไก่เพศผู้พื้นเมืองหาดส้มปอย

ภาพที่ 10 ไก่เพศเมียพื้นเมืองสายหาดส้มปอย

ตารางที่ 7 ข้อมูลลักษณะไก่พื้นเมืองสายปาดงใน เชียงดาว

หัวข้อ	ไก่เพศผู้	ไก่เพศเมีย				
		ตัวที่1	ตัวที่2	ตัวที่3	ตัวที่4	ตัวที่5
น้ำหนักตัว (กก.)	1.5	0.8	0.65	0.65	0.75	0.70
ความสูง (ซม.)	40	27	28	30	31	29
ความยาวลำตัว (ซม.)	25	17	16	19	17	15
ความกว้างลำตัว (ซม.)	36	24	26	31	30	25
ความยาวปีก (ซม.)	38	26	27	30	29	26
ความยาวแข้ง (ซม.)	7	5	5	6	6	4
ความยาวเท้า (ซม.)	7	4	5	5	5	5
สีขน คอ ปีกและหาง	เหลืองทอง แดงทอง ดำแดง ดำ	ดำน้ำตาล น้ำตาล ดำน้ำตาล ดำ	ดำน้ำตาล น้ำตาล ดำน้ำตาล ดำ	เหลืองดำ น้ำตาล ดำน้ำตาล ดำน้ำตาล	ดำน้ำตาล น้ำตาล ดำน้ำตาล	ดำน้ำตาล น้ำตาล ดำน้ำตาล
สีหน้า แข้ง หนัง	แดง เทา	แดง เทา	แดง เทา	แดงจางๆ เทา	แดง เทา	แดง เทา
ลักษณะหงอน เหนียง ตุ้มหู	หงอนจักร แดง สีแดง	หงอนจักร แดง สีขา	หงอนจักร แดง สีขา	หงอนจักร แดง สีขา	หงอนจักร แดง สีแดง	หงอนจักร แดง สีแดง

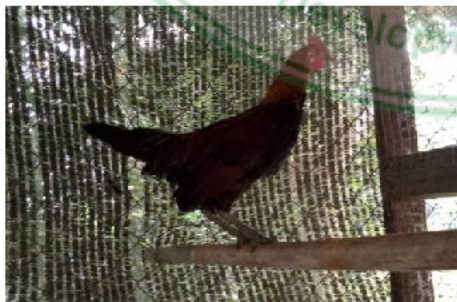
ภาพที่ 11 ไก่เพศผู้พื้นเมืองสายปาดงใน

ภาพที่ 12 ไก่เพศเมียพื้นเมืองสายปาดงใน

ตารางที่ 8 ข้อมูลลักษณะไก่พื้นเมืองสายอินทนนท์

ลักษณะ	ไก่เพศผู้	ไก่เพศเมีย			
		ตัวที่1	ที่2	ตัวที่3	ตัวที่4
น้ำหนักตัว (กก.)	0.75	0.65	0.50	0.60	0.55
ความสูง (ซม.)	32	27	28	28	27
ความยาวลำตัว (ซม.)	19	16	14	16	16
ความกว้างลำตัว (ซม.)	34	31	26	31	29
ความยาวปีก (ซม.)	30	29	30	30	28
ความยาวแข้ง (ซม.)	7	6	4	5	5
ความยาวเท้า (ซม.)	6	5	5	5	5
สีขน คอ ปีกและหาง	เหลืองทอง แดง น้ำตาลดำ ดำ	น้ำตาลดำ น้ำตาล ดำน้ำตาล ดำ	น้ำตาลดำ น้ำตาล ดำน้ำตาล ดำ	น้ำตาลดำ น้ำตาล ดำน้ำตาล ดำ	น้ำตาลดำ น้ำตาล ดำน้ำตาล ดำ
สีหน้า แข้ง หนัง	แดง เขียว	แดง ดำเทา	แดง เทา	แดง เทา	แดง เทา
ลักษณะหงอน เหนียง ตุ่มหู	หงอนจักร แดง สีขาว	หงอนจักร แดง สีแดง	หงอนจักร แดง สีแดง	หงอนจักร แดง สีแดง	หงอนจักร แดง สีขาว

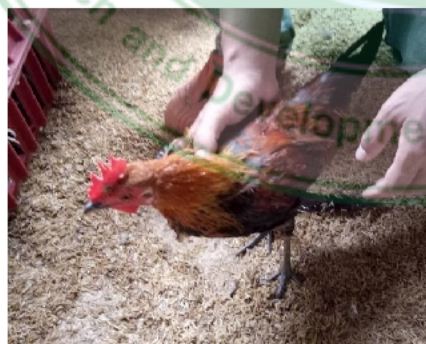
ภาพที่ 13 ไก่เพศผู้พื้นเมืองสายอินทนนท์

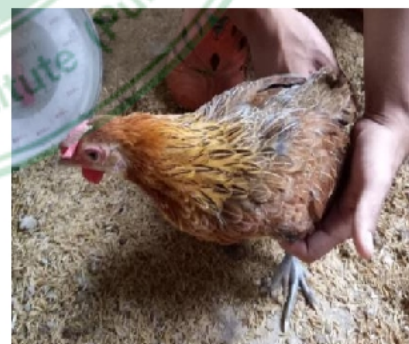
ภาพที่ 14 ไก่เพศเมียพื้นเมืองสายอินทนนท์

ตารางที่ 9 ข้อมูลลักษณะไก่พื้นเมืองสายยังเมิน สะเมิง

ลักษณะ	ไก่เพศผู้	ไก่เพศเมีย			
		ตัวที่1	ที่2	ตัวที่3	ตัวที่4
น้ำหนักตัว (กก.)	0.7	0.65	0.40	0.80	0.70
ความสูง (ซม.)	29	27	28	29	27
ความยาวลำตัว (ซม.)	15	17	16	18	17
ความกว้างลำตัว (ซม.)	25	28	24	27	26
ความยาวปีก (ซม.)	26	30	27	27	29
ความยาวแข้ง (ซม.)	4	5	5	6	5
ความยาวเท้า (ซม.)	5	5	4	5	5
สีขน คอ ปีกและหาง	เหลืองแดง แดง ดำแดง ดำ	ดำน้ำตาล น้ำตาล ดำน้ำตาล ดำ	ดำน้ำตาล น้ำตาล ดำน้ำตาล ดำ	ดำน้ำตาล น้ำตาล ดำน้ำตาล ดำ	ดำน้ำตาล น้ำตาล ดำน้ำตาล ดำ
สีหน้า แข้ง หนัง	แดง เทา	แดง เทา	แดง เทา	แดง เขียว	แดง เขียว
ลักษณะหงอน เหนียง ตุ่มหู	หงอนจักร แดง สีแดง	หงอนจักร แดง สีแดง	หงอนจักร แดง สีแดง	หงอนจักร แดง สีขา	หงอนจักร แดง สีแดง

ภาพที่ 15 ไก่เพศผู้พื้นเมืองสายยังเมิน สะเมิง

ภาพที่ 16 ไก่เพศเมียพื้นเมืองสายยังเมิน สะเมิง

ตารางที่ 10 ข้อมูลลักษณะไก่พื้นเมืองสายแม่ฮ่องสอน (ห้วยห้อม)

ลักษณะ	ไก่เพศผู้	ไก่เพศเมีย			
		ตัวที่1	ที่2	ตัวที่3	ตัวที่4
น้ำหนักตัว (กก.)	1.3	0.75	0.67	0.57	0.83
ความสูง (ซม.)	32	30	29	23	23
ความยาวลำตัว (ซม.)	20	12	12	12	16
ความกว้างลำตัว (ซม.)	31	29	27	27	28
ความยาวปีก (ซม.)	31.5	32	29	23	32
ความยาวแข้ง (ซม.)	8	6	6	6	6
ความยาวเท้า (ซม.)	7	5	5	5	5
สีขน คอ ปีกและหาง	แดงน้ำตาล แดงน้ำตาล ดำน้ำตาล	น้ำตาลแดง น้ำตาลแดง ดำน้ำตาล	ดำเหลือง น้ำตาล น้ำตาล น้ำตาล	ดำ น้ำตาลดำ น้ำตาล น้ำตาล	น้ำตาล ขาวน้ำตาล ขาวน้ำตาล ดำ
สีหน้า แข้ง หน้า	แดง สีเขียว	แดง เขียว	แดง เทา	แดง เทา	แดง เทา
ลักษณะหงอน เหนียง ตุ่มหู	หงอนจักร แดง สีแดง	หงอนจักร แดง สีขาว	หงอนจักร แดง สีขาว	หงอนจักร แดง สีแดง	หงอนจักร แดง สีขาว

ภาพที่ 17 ไก่เพศผู้พื้นเมืองสายห้วยห้อม

ภาพที่ 18 ไก่เพศเมียพื้นเมืองสายห้วยห้อม

ตารางที่ 11 ข้อมูลลักษณะไก่พื้นเมืองสายบ้านแม่สาบ อ.สะเมิง

ลักษณะ	ไก่เพศผู้	ไก่เพศเมีย			
		ตัวที่1	ที่2	ตัวที่3	ตัวที่4
น้ำหนักตัว (กก.)	1.3	0.55	0.73	0.57	0.83
ความสูง (ซม.)	32	22	29	23	23
ความยาวลำตัว (ซม.)	20	12	12	12	16
ความกว้างลำตัว (ซม.)	31	25	27	27	28
ความยาวปีก (ซม.)	31.5	22	30	23	32
ความยาวแข้ง (ซม.)	8	5	6	6	6
ความยาวเท้า (ซม.)	7	5	5	5	5
สีขน คอ ปีกและหาง	แดงน้ำตาล แดงน้ำตาล ดำน้ำตาล	น้ำตาลแดง น้ำตาลแดง ดำน้ำตาล	ดำเหลือง น้ำตาล น้ำตาล น้ำตาล	ดำ น้ำตาลดำ น้ำตาล น้ำตาล	น้ำตาล ขาวน้ำตาล ขาวน้ำตาล ดำ
สีหน้า แข้ง หนัง	แดง สีเขียว	แดง เขียว	แดง เทา	แดง เทา	แดง เทา
ลักษณะหงอน เหนียง ตุ่มหู	หงอนจักร แดง สีแดง	หงอนจักร แดง สีแดง	หงอนจักร แดง สีแดง	หงอนจักร แดง สีแดง	หงอนจักร แดง สีแดง

ภาพที่ 19 ไก่เพศผู้พื้นเมืองสายแม่สาบ

ภาพที่ 20 ไก่เพศเมียพื้นเมืองสายแม่สาบ

บทที่ 5

สรุปผลการวิจัย

การศึกษาพันธุ์ไก่พื้นเมืองบนพื้นที่สูงในครั้งนี เป็นการสำรวจรวบรวมข้อมูลของไก่พื้นเมืองใน 10 พื้นที่ ได้แก่

- 1) สายพันธุ์จาก บ้านดง อ.แม่ลาน้อย จ.แม่ฮ่องสอน
- 2) สายพันธุ์จาก อ.ลี จ.ลำพูน
- 3) สายพันธุ์จาก บ้านห้วยน้ำกิน อ.เวียงป่าเป้า จ. เชียงราย
- 4) สายพันธุ์จาก อ.จอมทอง จ.เชียงใหม่
- 5) สายพันธุ์จาก บ้านหาดส้มปอย อ.สะเมิง จ.เชียงใหม่
- 6) สายพันธุ์จาก บ้านปางแดงใน อ.เชียงดาว จ.เชียงใหม่
- 7) สายพันธุ์จาก สถานีเกษตรหลวงดอยอินทนนท์ อ.จอมทอง จ.เชียงใหม่
- 8) สายพันธุ์จาก บ้านยั้งเมิน อ.สะเมิง จ.เชียงใหม่
- 9) สายพันธุ์จาก บ้านห้วยห้อม อ.แม่ลาน้อย จ.แม่ฮ่องสอน
- 10) สายพันธุ์จาก บ้านแม่สาบ อ.สะเมิง จ.เชียงใหม่

จากการสำรวจข้อมูลพื้นฐานของเกษตรกรผู้เลี้ยงไก่พื้นเมืองใน 10 พื้นที่ พบว่าเกษตรกรมีช่วงอายุอยู่ระหว่าง 46-55 ปี มีการศึกษาสูงสุดระดับประถมศึกษาปีที่ 6 และต่ำสุดคือไม่ได้รับการศึกษา สำหรับไก่ที่เลี้ยงส่วนใหญ่เป็นสายพันธุ์พื้นเมือง ซึ่งนำมาจากในป่าและแหล่งใกล้เคียงจนมีการผสมพันธุ์และแพร่พันธุ์ในพื้นที่ สำหรับรูปแบบการเลี้ยงเป็นแบบขังกึ่งปล่อย ร้อยละ 65 และปล่อยลาน ร้อยละ 35 โดยการเลี้ยงของเกษตรกรมีการใช้อุปกรณ์ให้น้ำให้อาหารที่หาได้ง่ายในพื้นที่ ไม่มีการใช้ยาเมื่อไก่ป่วย และร้อยละ 98 เลี้ยงเพื่อบริโภคในครัวเรือน

การสำรวจข้อมูลลักษณะภายนอกของไก่พื้นเมืองในแต่ละสายพันธุ์ พบว่า ไก่เริ่มผสมพันธุ์เมื่ออายุ 5 เดือน มีน้ำหนัก 1.0-1.5 กก. ในเพศผู้ และ 0.8-1.2 กก. ในเพศเมีย ลักษณะขนลำตัว คอ ปีก และหาง มีสีน้ำตาลแดง เหลือง ดำน้ำตาล ดำ และเขียว เป็นต้น ลักษณะหงอนจักร ตุ่มหูสีแดง และขาว แข้งมีสีเทาและดำ อัตราการให้ไข่ของแม่ไก่ เท่ากับ 522 ฟอง และอัตราการฟักออกของไข่ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 68.97 เปอร์เซ็นต์ สำหรับข้อมูลด้านสมรรถภาพการผลิตอื่นๆ ไม่สามารถศึกษาได้เนื่องจากจำนวนประชากรในแต่ละสายพันธุ์มีไม่เพียงพอและจะสามารถศึกษาสมรรถภาพการผลิตได้ในปีต่อไป